

Ljubljana, 15. april 2021
Štev.: 79/2021-VK

Vlada Republike Slovenije
Janez Janša, predsednik Vlade RS
Gregorčičeva 20, 25
1000 Ljubljana
gp.kpv@gov.si

ZADEVA: MEMORANDUM MSP 2021 - POZIV VLADI RS ZA IZBOLJŠANJE POLOŽAJA MALEGA GOSPODARSTVA V ČASU KRIZE COVID-19

V mikro, malih in srednjih podjetjih se zavedamo okolja in časa, ki nas pesti zaradi korona virusa in z njim povezanih ovir pri podjetniškem udejstvovanju. Spoštujemo napore Vlade RS, da omeji epidemijo in vzpostavi stanje, v katerem bomo lahko spet poslovali brez kriznih omejitev.

Zavedati se je potrebno, da so mala podjetja ranljivejša, z manj stabilnim finančnim položajem in z manjšimi možnostmi preživetja ob omejitvah ali celo zapiranju gospodarstva. Številna mala podjetja so v tem času na robu zloma, mnoga ne smejo, ne morejo poslovati ali pa ne morejo poslovati njihovi poslovni partnerji. Poslabšuje se plačilna sposobnost in poslovanje je vse bolj nestabilno.

Aktivnost v storitvenih dejavnostih tudi v tretjem valu pandemije ostaja dosti bolj ohromljena od aktivnosti v drugih dejavnostih. Ranljivost malega gospodarstva se kaže neusmiljeno. Številna podjetja so rezerve, ki so jih imela, porabila in sedaj dobesedno nimajo več od kod jemati za poplačilo najnujnejših obveznosti, tudi ne za plače zaposlenih in prispevke za socialno varnost.

Sprejeti bo potrebno dodatne ukrepe, ki bodo podjetjem omogočili pokrivanje stalnih stroškov na način, da bo država vsem prizadetim podjetjem omogočila pomoč, ki bo vsem dostopna, hitra in pod enostavnimi pravili. Mikro, mala in srednja podjetja težko sledijo hitrim spremembam zakonodaje in spreminjajočim merilom za uveljavljanje pomoči. Upad prometa ni razumen kriterij za upravičenost do pomoči, saj so nekatera podjetja v vmesnem obdobju dodatno zaposlovala in kljub višjemu prometu izkazujejo nižji rezultat poslovanja ali celo izgubo. Vlada naj **zagotovi enake pogoje poslovanja tako za velika kot tudi za mala podjetja v času krize.**

Na 8. konferenci MSP dne 15. aprila 2021 so člani GZS Podjetniško trgovske zbornice podprli deset ključnih predlogov za izboljšanja položaja malega gospodarstva v času krize COVID-19 in od Vlade RS pričakujejo da:

- 1. Vsem delodajalcem, ki so imeli z odloki prepovedano opravljanje dejavnosti in podjetjem, ki izvajajo z njimi povezane dejavnosti, se zagotovi subvencioniranje vseh stroškov čakanja na delo ne glede na letni promet in velikost podjetja.**

Protikoronski paketi z ukrepi rešujejo panoge zelo pavšalno. Določene panoge, še posebej storitvene, so izven doslej obravnavanih vzorcev in niso bile upravičene do prejema pomoči. Povračila nadomestila plač za zaposlene, ki so bili zaradi prepovedi izvajanja dejavnosti napoteni na čakanje na delo, morajo biti zagotovljena za ves čas, ko podjetja niso smela poslovati. Enaka pomoč mora biti zagotovljena podjetjem, ki so zaposlene napotila na čakanje, ker so odjemalci njihovih storitev ali blaga morali prenehati z izvajanjem dejavnosti (dobavitelji gostinskim obratom, trgovci z različnimi vrstami blaga, šole vožnje, izvajalci servisnih storitev ...) Številna podjetja se sprašujejo, kako naj zagotovijo tekoče izplačilo plač, če dosegajo le deset odstotkov lanskega poslovanja. Kljub državni subvenciji morajo poleg ostalih stroškov obratovanja zagotoviti še 40 odstotkov stroškov dela. Stranke številnih podjetij so se v času prepovedi preusmerile na sivi trg in so zato podjetja še dodatno oškodovana.

- 2. Omogoči stroškovno in postopkovno poenostavitev zmanjšanja števila zaposlenih in povečanje fleksibilnosti trga dela**

V negotovih okoliščinah, katerih konca ne moremo natančneje oceniti je potrebno zagotoviti ohranjanje zaposlitev. V primerih ogrožanja obstoja podjetja je smiselno poenostaviti in za delodajalca stroškovno optimizirati postopek prenehanja delovnega razmerja, skrajšanje delovnega časa ali čakanja na ponovno gospodarsko priložnost. Le z zaupanjem vladi se bodo tudi po okrevanju podjetja odločala za trajnostne oblike zaposlitve, v nasprotnem primeru bo trg dela postal prekaren.

- 3. Pri reševanju turizma, kot izjemno pomembne gospodarske panoge za ponovno oživljanje dodatno pozornost nameni pogojem za preživetje malih podjetij, povezanih s turizmom.**

Turistični boni so bili v javnosti odlično sprejeta rešitev, ampak so reševali predvsem poslovanje dejavnostim z nastanitvenimi kapacitetami, med katerimi po obsegu prednjačijo hoteli v državni lasti. Vsa spremljajoča dejavnost, ki temelji na storitvah; turistični vodniki, posredniki, prevozniki in drugi izvajalci turističnih storitev so, kot ostale onemogočene panoge, v likvidnostnem krču – koliko časa še čakati. Gre za strateško odločitev Slovenije, da obdrži turizem in podporne storitve kot pomembno gospodarsko dejavnost. Sicer ne vemo kdo bo ponovno pripeljal turizem nazaj in izvajal turistične storitve?

- 4. Uvede subvencije za vso zaščitno opremo za preprečevanje širjenja korona virusa v dejavnostih, brez omejitev glede na kadrovske, finančne ali organizacijske kazalce izvajalca.**

V dejavnostih, kjer so zaposleni zavezani k uporabi posebne, zahtevnejše ali dodatne zaščitne opreme zaradi preprečevanja korona virusa in pri prostovoljcih, ki jih napoti organizacija (pomoč, čiščenje, druge storitve v zdravstvenih ustanovah in na podobnih delovnih mestih), se pojavlja teža dodatnega stroška zaščitne opreme za katerega izvajalci v veliki meri niso bili upravičeni do subvencij. V nasprotnem primeru obstaja bojazen, da bodo uporabljena manj primerna zaščitna sredstva, ki en bodo ustrezno menjana/uporabljena.

- 5. Nujno je omogočiti vsaj delno odprtje lokalov, brez omejevanja njihove ponudbe, skladno s pravili, ki naj jih gostinci upoštevajo. Njihovo zaprtje v veliki meri vpliva tudi na poslovanje proizvajalcev živil, dobaviteljev proizvodov in storitev v gostinstvu..**

Ogrožena je množica gostinskih lokalov, slovenskih proizvajalcev živil in pijač, vinarjev, pivovarjev, prehranskih in drugih proizvajalcev, ki zaradi zaprtja trga gostinstva beležijo velike izgube. Predlagatelji tega dokumenta so nepravilno obravnavani in nepravilno izvzeti iz ukrepov, ki bi podjetjem pomagali prebroditi najhujšo krizo našega časa. Predlagamo, da se uvede dodatne ukrepe, ki bi jih zajeli v PKP9, s katerimi bi panogi omogočili preživetje:

- **Podaljša naj se moratorij za dodatnih 24 mesecev brez upoštevanja predhodnega obdobja uveljavljanja odloga za kredite pravnim osebam.**

Podaljšanje moratorija/odloga je nujno za kreditne obveznosti, ki so bile že odložene po ZIUOPOK. Zaradi pričakovane množične nezmožnosti plačevanja, ki bo posledica visokih padcev prometa, se sproščanje veljavnosti moratorijev ne sme zgoditi. Če se sprostijo, bo likvidnost gospodarstva takoj padla in posledično se lahko zgodi val stečajev.

- **Država naj zagotovi nadomestilo izplačila regresa za leto 2021 za vse, ki imajo več kot 20% padec prodaje**

Ukrep bi razbremenil podjetja, ki imajo otežen likvidnostni položaj zaradi nihanja v poslovni aktivnosti, ki je posledica pandemije.

Država naj zagotovi povračilo škode zaradi odpisa blaga s pretečenim rokom trajanja
Povračilo stroškov/škode zaradi odpisa blaga s pretečenim rokom trajanja je nujno zagotoviti podjetjem v sektorju oskrbe gostinstva in v dobaviteljski verigi HORECA v višini 8% od ustvarjene realizacije v letu 2019. Ta ukrep naj velja za pokvarljiva živila, ki se zaradi kakovosti, vrste ali embalaže prodajajo gostinstvu in veleprodajno (B2B).

- **Ustanovi naj se COVID sklad za zagon dejavnosti proizvajalcev in dobaviteljev gostinskemu sektorju:**

Preko sklada naj se za proizvajalce in dobavitelje zagotovijo sredstva za zagon dejavnosti v višini 4 mesečne realizacije (dolgoročno likvidnostno posojilo za obdobje 5 let z 2 letnim moratorijem). Zagotovi naj se 2 letni moratorij in podaljšanje vseh kreditov ali avtomatski prenos vseh kreditov komercialnih bank na SID banko pod istimi pogoji in z 2letnim moratorijem za vsa podjetja, katerih promet je zaradi omejitev izvajanja dejavnosti upadel za več kot 40%

6. **Izenači naj se pogoje trgovinske dejavnosti malih trgovcev s trgovci z naftnimi derivati pri prodaji proizvodov, ki niso osnovna ponudba bencinskih servisov.**

Mali in prožni trgovci so v podrejenem položaju glede odpiralnih časov v odnosu do trgovcev z naftnimi derivati. Bencinski servisi so postali živilske trgovine, le z višjimi cenami, ko morajo imeti mali trgovci imeti trgovine zaprte.

7. **Ob upoštevanju stališč strokovnjakov iz posameznih dejavnosti naj Vlada pripravi program uvajanja in sproščanja omejitvenih ukrepov za podjetja na način, da bo predstavljal predvidljivo in stabilno poslovno okolje, ob uvedbi sorazmernih zaščitnih ukrepov glede na tveganja, ki iz posamezne dejavnosti dejansko izhajajo.**

Podjetja, ki zagotavljajo varno mobilnost vsem državljanom (šole vožnje, trgovci in serviserji motornih vozil, tehnični pregledi...), so v preteklih mesecih številne napore vložila v prilagajanje ukrepom, kljub njihovem hitrem in nepredvidljivem spreminjanju, od Vlade RS pričakujejo, da bo ob sorazmernih zaščitnih ukrepih ves čas dopustila izvajanje dejavnosti, ki so medsebojno povezane pri zagotavljanju varne mobilnosti.

Le za stranke šol vožnje je predpisano obvezno testiranje strank, čeprav so za izvajanje nekaterih primerljivih dejavnosti (pri katerih je v vozilu ali učilnici prisotnih bistveno več oseb) določeni bistveno milejši pogoji glede števila udeležencev in uporabe zaščitnih sredstev.

- 8. Samostojni podjetniki ter mikro in mala podjetja, ki opravljajo posle zavarovalnega posredovanja, pričakujejo, da se tudi za njihovo poslovanje zagotovi nujno likvidnost in storitve zavarovalnih posrednikov izvzame iz tretjega člena Zakona o davku na finančne storitve.**

Samostojni podjetniki ter podjetja, ki opravljajo posle zavarovalnega posredovanja, so le ena od skupin pravnih subjektov zasebnega sektorja, ki je v celoti vezana na poslovanje in finančno sposobnost gospodarstva in jih je prav tako prizadela epidemija COVID-19. V teh zahtevnih razmerah je zato nujno odpraviti neenakopravno davčno obravnavo najbolj ranljive manjšinske skupine zaposlenih v zavarovalniški industriji in ukiniti dvojno obdavčitev provizije z DFS in DDPO, ki jo prejme zavarovalni posrednik v plačilo.

- 9. Vsem zaposlenim pri delodajalcih, ki imajo za izvajanje dejavnosti predpisano obveznost testiranja zaposlenih, naj se zagotovi prednostno obravnavo pri dostopu do brezplačnega dnevnega in krajevno dostopno testiranje. Obenem naj se zagotovi povračilo stroškov obveznega testiranja tudi za čas, ko zaposlenim ni bil omogočen dostop do brezplačnega testiranja, čeprav jim je bila z odlokom obveznost že naložena.**

Za zaposlene v nekaterih dejavnostih (trgovine z različnimi vrstami blaga, šole vožnje, ponudnike storitev...) veljajo posebne obveznosti glede testiranja. Obveznost testiranja za podjetja in njihove zaposlene predstavlja dodatno organizacijsko obremenitev in v številnih primerih tudi dodatne stroške. V primerih, ko je učinkoviteje organizirati testiranje v podjetjih, zaradi omejene dostopnosti testiranja v posameznih krajih, naj Vlada RS zagotovi povračilo stroškov obveznega testiranja. Podjetja, ki izvajajo dejavnost v manjših krajih se soočajo s časovnimi omejitvami, ko je testiranje sploh mogoče opraviti. Za vse zaposlene v dejavnostih, ki imajo predpisano obvezno testiranje, je nujno zagotoviti prednostno obravnavo pri dostopu do brezplačnega dnevnega testiranja.

- 10. Izvajalce dezinfekcije dezinfekcije in deratizacije naj se umesti med prednostne skupine za cepljenje proti COVID-19, saj so pri svojem delu pogosto izpostavljeni verjetnosti za okužbo z virusom SARS-CoV-2, medtem ko zagotavljajo bistvene storitve na nacionalni ravni (za bolnišnice, zdravstvo, domove za ostarele, šole, skladišča, trgovine z živili, proizvodnjo varne hrane, ostalo gospodarstvo), s čimer prispevajo k omejevanju širjenja epidemije ter preprečevanju drugih bolezni.**

V pričakovanju vašega odziva, na predloge za ohranitev hrbtenice našega gospodarstva, smo vam na voljo za sodelovanje in dodatne obrazložitve podanih predlogov..

Z odličnim spoštovanjem,

Predsednik UO PTZ:
mag. Brane Lotrič

V vednost:

- **g. Boštjan Gorjup**, predsednik GZS, kabinet@gzs.si;
- **mag. Aleš Cantarutti**, generalni direktor GZS; kabinet@gzs.si
- **Igor Zorčič**, predsednik Državnega zbora, gp@dz-rs.si, igor.zorcic@dz-rs.si;
- **g. Zdravko Počivalšek**, MGRT, minister za gospodarstvo, gp.mgrt@gov.si
- **g. Jernej Salecl**, v.d. generalnega direktorja, gp.mgrt@gov.si;
- **vodje poslanskih skupin**